

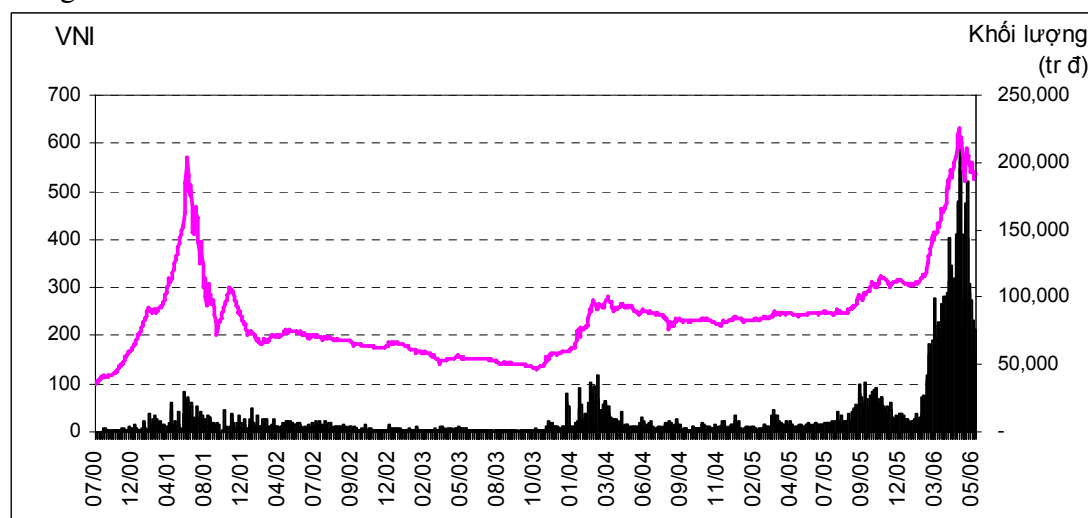
Bài 6: THỊ TRƯỜNG CHỨNG KHOÁN VIỆT NAM VÀ QUỸ ĐẦU TƯ

LTS – Trong kỳ trước, chúng ta đã biết rằng quỹ đầu tư là một công cụ đầu tư rất phổ biến ở những nước có thị trường chứng khoán phát triển. Kỳ này, chúng ta cùng tìm hiểu bối cảnh thị trường chứng khoán và các cơ hội cho các nhà đầu tư tại Việt Nam. Trong đó, quỹ đầu tư là một trong những lựa chọn rất đáng quan tâm.

Thị trường chứng khoán Việt Nam

Thị trường chứng khoán (TTCK) Việt Nam được hình thành trong bối cảnh cải cách kinh tế toàn diện và xu hướng hội nhập. Trung tâm Giao dịch Chứng khoán (TTGDCK) TP HCM bắt đầu hoạt động từ tháng 7/2000, ban đầu chỉ có hai cổ phiếu niêm yết. Đến cuối tháng 5 năm 2006, sau hơn 5 năm, đã có 36 cổ phiếu, 01 chứng chỉ quỹ và khoảng 300 trái phiếu được niêm yết và giao dịch. Chỉ số chứng khoán VN Index, mặc dù đã trải qua một số giai đoạn biến động, nhưng về tổng thể, từ năm 2000 đến nay đã tăng khoảng 3 lần.

Đồ thị 1: Chỉ số chứng khoán VN Index (VNI) và khối lượng giao dịch từ 2000 đến giữa năm 2006:

Đầu tháng 3/2005, TTGDCK thứ hai được khai trương tại Hà Nội. Theo chiến lược phát triển TTCK đến năm 2010 của Ủy ban Chứng khoán Nhà nước, TTGDCK TP HCM sẽ được nâng cấp phát triển thành sở giao dịch chứng khoán hiện đại, kết nối với các sở giao dịch chứng khoán của các nước trong khu vực. Còn TTGDCK Hà Nội sẽ đóng vai trò là sàn giao dịch các cổ phiếu vừa và nhỏ, các cổ phiếu OTC.

Cơ hội của TTCK Việt Nam

Mặc dầu quy mô TTCK Việt Nam vẫn còn khiêm tốn, nhưng triển vọng phát triển trong tương lai được đánh giá là khá tiềm năng, dựa trên những cơ sở sau đây:

- ***Cổ phần hóa các tổng công ty lớn thuộc sở hữu Nhà nước***
Chính phủ chủ trương sau khi cổ phần hóa sẽ niêm yết cổ phiếu của các tổng công ty này trên TTGDCK. Chính phủ đang xúc tiến cổ phần hóa một loạt các doanh nghiệp lớn như Ngân hàng ngoại thương Việt Nam, Vinaconex, v.v.. Những công ty và ngân hàng này đều có quy mô vốn rất lớn, từ vài trăm đến vài ngàn tỷ đồng.
- ***Niêm yết cổ phiếu của các ngân hàng cổ phần***
Ngân hàng Sài Gòn Thương Tín sẽ niêm yết vào tháng 7 năm 2006, và tiếp theo sẽ có ACB; mỗi ngân hàng có giá trị thị trường hơn 1 tỷ đô la Mỹ.
- ***Cổ phần hoá và niêm yết các công ty đầu tư nước ngoài***
Đây cũng là một nguồn cung quan trọng cho TTCK trong thời gian tới. Công ty đầu tư nước ngoài đầu tiên đã cổ phần hóa thành công trong tháng 5 năm 2005 là Cấp điện Taya với số vốn điều lệ là 182,67 tỷ đồng. Và công ty thứ hai là Interfood với số vốn điều lệ 206.3 tỷ đồng.

Những thách thức đối với các nhà đầu tư

Trong quá trình phát triển, TTCK Việt Nam đang phải đối mặt với một số thách thức cơ bản sau:

- Tính minh bạch thông tin trên TTCK còn thấp.
- Trình độ quản trị công ty của phần lớn các công ty niêm yết còn hạn chế.
- Thị trường dễ bị chi phối và biến động bởi những yếu tố tâm lý do quy mô thị trường vẫn còn nhỏ, tính thanh khoản thấp, sự tham gia của các nhà đầu tư có tổ chức vẫn còn hạn chế.
- Còn thiếu các tổ chức chuyên nghiệp tham gia định thị trường như các tổ chức tạo lập thị trường (market maker).

Bên cạnh đó, khác với nhà đầu tư có tổ chức, các nhà đầu tư cá nhân còn phải đối mặt thêm với những thách thức sau đây:

- Khả năng tiếp cận thông tin hạn chế hơn so với các nhà đầu tư có tổ chức.
- Thiếu năng lực để bao quát, theo dõi một số lượng lớn công ty.
- Kỹ năng đánh giá, phân tích không chuyên nghiệp bằng nhà đầu tư có tổ chức.
- Với một lượng vốn tương đối nhỏ, mức độ đa dạng hóa đầu tư thấp, nhà đầu tư cá nhân có xu hướng tập trung vào một số cổ phiếu mà họ quen thuộc, do vậy làm tăng rủi ro đầu tư khi những cổ phiếu này hoạt động không như mong muốn.

Để giải quyết những thách thức trên, đặc biệt đối với các nhà đầu tư cá nhân, một trong những giải pháp hữu hiệu là phát triển các quỹ đầu tư.

Quỹ đầu tư ở Việt Nam

Quỹ đầu tư đóng một vai trò quan trọng trong quá trình phát triển của TTCK. Với tính chuyên nghiệp cao và sự đa dạng trong đầu tư, quỹ đầu tư không chỉ có thể giải quyết những thách thức mà các nhà đầu tư cá nhân gặp phải khi tham gia TTCK, mà còn tạo sự ổn định cao hơn cho hoạt động của TTCK. Việc tập hợp những nguồn vốn nhỏ, lẻ của các nhà đầu tư cá nhân vào một quỹ lớn hơn, được quản lý bởi một tổ chức đầu tư chuyên nghiệp sẽ góp phần làm tăng tính ổn định cho TTCK.

Ngành quản lý quỹ đầu tư tại Việt Nam chỉ mới hình thành từ cuối năm 2003, và đến nay cũng chỉ đang trong những bước đi ban đầu. Tính đến tháng 6/2006, trên thị trường có 07 công ty quản lý quỹ được cấp giấy phép là Công ty Quản lý quỹ Prudential Việt Nam, Vietfund, Thành Việt, Manulife, Công ty quản lý Quỹ VCB, Vietnam Partners Investment Management (BVIM) và Bảo Việt. Quỹ đầu tư đầu tiên được lập năm 2004 bởi Vietfund có quy mô 300 tỷ đồng. Công ty Quản lý quỹ Prudential Việt Nam, chính thức hoạt động từ đầu tháng 6 năm 2005, hiện đang triển khai kế hoạch lập các quỹ đầu tư khác nhau để có thể sớm đáp ứng nhu cầu đầu tư của khách hàng Việt Nam.

Với những lợi ích tiềm tàng có thể mang lại cho các nhà đầu tư cá nhân và tổ chức, cũng như khả năng đóng góp vào sự phát triển của TTCK, quỹ đầu tư thật sự đang đứng trước một cơ hội phát triển to lớn.

Kỳ tới: Quản lý Nhà nước trong lĩnh vực quản lý quỹ đầu tư và cơ chế bảo vệ quyền lợi nhà đầu tư